

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE PRIVIND PARTENERIATUL CIVIL

Familia este primul loc în care se manifestă solidaritatea socială. În cadrul familiei, se acordă grija în viața de zi cu zi între membrii ei, sprijinul reciproc în situații grele, familia asigură cadrul de creștere și dezvoltare a copiilor. De aceea, interesul societății este să sprijine familia în diferitele ei forme și să-i protejeze pe membrii ei, în momentele în care sunt mai vulnerabili. Pentru că românii aleg din ce în ce mai mult să trăiască în familii de facto, dar fără protecția juridică aferentă unei relații recunoscute legal și înregistrate, este necesară adoptarea unui cadru legal special care să reglementeze parteneriatul civil.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în societatea românească actuală există, alături de familia standard întemeiată în baza căsătoriei, și alte tipuri de familii. Acestea din urmă sunt destul de întâlnite, deși sunt nerecunoscute și neînregistrate legal. Față de anul 1990, există schimbări majore în comportamentele populației referitoare la cuplu, viață sexuală, căsătorie: românii se căsătoresc mai puțin frecvent și mai târziu, au tot mai puțini copii, la vârste mai înaintate, trăiesc în gospodării mai restrânse și nu întotdeauna de tip familial. Astfel, nașterile în afara căsătoriei reprezentau 31,2% din total în anul 2014, față de 17% în 1993. În ceea ce privește **românii care trăiesc în parteneriat neînregistrat, aceștia reprezintă un procent constant din populație începând de la Recensământul din anul 2002 până în prezent - 3,5% din populație. Mai mult, anchetele sociologice estimează ponderi cel puțin duble ale acestora (între 7-10%).** Dată fiind absența recunoașterii legale pentru parteneriatul civil precum și stigma pe care de obicei societatea o proiectează asupra concubinajului, datele raportate ar trebui luate în considerare ca un prag minim.

Alegerea partenerului, forma în care relația de cuplu se desfășoară sau alte acțiuni și relații determinate de acesta, relațiile afective, intime sau de familie existente în cadrul unui cuplu sunt

toate aspecte care sunt subsumate conținutului vieții intime, familiale și private. În conformitate cu Constituția României, **individul este liber să dispună de el însuși cu privire la aceste aspecte ale dreptului la viață intimă, familială privată, atâta timp cât nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.** Statul, prin autoritățile publice, respectă și ocrotește indivizii în exercitarea acestui drept. Aceasta implică, în primul rând, ca Statul să adopte cadrul legislativ în care acest drept să fie exercitat inclusiv de familiile de facto.

Relațiile de cuplu consensuale, protejate prin parteneriat civil, sunt o realitate de fapt recunoscută juridic în legislația majorității statelor membre ale Uniunii Europene: Andora, Austria, Belgia, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Elveția, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Islanda, Irlanda, Luxemburg, Marea Britanie, Olanda, Norvegia, Portugalia, Slovenia, Spania, Suedia, Ungaria. De altfel, ca răspuns la tendințele europene, este de remarcat că Directiva 2004/38/EC (OJ L158/77) privind dreptul cetățenilor Uniunii și al familiilor lor de a se muta și de a își stabili reședința în mod liber pe teritoriul statelor membre,¹ include o definiție largă a conceptului de “familie” care include explicit parteneriatul înregistrat.² După aderarea României la Uniunea Europeană, respectarea dreptului la liberă circulație implică respectarea acestei realități juridice în mod egal pentru toți cetățenii europeni, inclusiv pentru cetățenii români.

Obligația pozitivă a statului de a respecta și proteja dreptul la viață de familie implică obligația de a respecta și de a proteja diversitatea tuturor formelor de familii, inclusiv a acelor familii formate din persoane de același sex. Acesta este un standard ONU,³ dar și un standard stabilit de CEDO în jurisprudența sa. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că definiția legală a familiei trebuie să fie inclusivă, nu discriminatorie sau nejustificat de restrictivă. În cauza *X, Y și Z c. Marii Britanii*, Curtea a decis că “noțiunea de ”viață de familie” din articolul 8 nu se limitează

¹http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/oj/2004/l_229/l_22920040629en00350048.pdf

²EU DIRECTIVE ON FREE MOVEMENT AND SAME-SEX FAMILIES: GUIDELINES ON THE IMPLEMENTATION PROCESS, Mark Bell, disponibil la http://www.ilga-europe.org/europe/publications/non_periodical/guidelines_on_the_free_movement_directive_october_2005__1

³Organizația Națiunilor Unite, Comitetul pentru Drepturile Omului, Report of the Working Group on the issue of discrimination against women in law and in practice, 2 April 2015, A/HRC/29/40. A se vedea de asemenea CCPR/C/89/D/1361/2005; Comitetul ONU pentru Drepturile Omului a decis în cauza *X c. Columbiei* că refuzul de a recunoaște drepturile la pensie în cazul partenerului de același sex care a supraviețuit constituie o încălcare a dreptului la viață private și de familie.

numai la familii întemeiate pe căsătorie și include și alte relații *de facto*.” În cauza *Schalk și Kopf c. Austriei*, CEDO a statuat în mod expres faptul că viața în cuplu de același sex constituie viață de familie și se bucură de protecția garantată în baza articolului 8 din Convenție. În cauza *Oliari și alții c. Italiei*, CEDO a consacrat obligația pozitivă a statelor de a proteja dreptul la viață de familie care se manifestă în cazul coabitării între persoanele de același sex.⁴

Protecția copiilor născuți în cadrul unui parteneriat civil formate între persoane de sex diferit este necesară pentru respectarea drepturilor lor. În acest sens, Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului a stabilit că noțiunea de “mediu familial” reflectă “diverse structuri familiale care derivă din sisteme culturale diferite și din relații familiale evolutive” și “se referă la diverse tipuri de familii, ca de exemplu familiile extinse, și este aplicabilă într-o diversitate de familii, printre care și familia nucleară, familia reconstituită, familia compozită, familia monoparentală, familia de drept comun și familia adoptivă.”

Concluziile **Avocatului General Whatelet** prezentate la 11 ianuarie 2018 în *Cauza C673/16, Relu Adrian Coman, Robert Clabourn Hamilton, Asociația Accept împotriva Inspectoratului General pentru Imigrări, Ministerului Afacerilor Interne, Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării*, cerere de decizie preliminară formulată de Curtea Constituțională a României, precizează explicit:

”99. Pe de altă parte, obligația de a favoriza intrarea și șederea resortisantului unui stat terț, de același sex ca și cetățeanul Uniunii cu care este căsătorit este și mai imperativă, iar marja de apreciere este redusă atunci când statul membru nu permite căsătoria între persoane de același sex și nu oferă cuplurilor homosexuale nici posibilitatea de a încheia un parteneriat înregistrat. Astfel, **din articolul 8 din CEDO – și, așadar, din articolul 7 din Cartă – decurge o obligație pozitivă de a oferi acestor persoane, ca și heterosexualilor, posibilitatea de a obține o recunoaștere legală și protecția juridică a cuplului lor (75).** Or, acordarea unui permis de ședere soțului unui cetățean al Uniunii constituie recunoașterea și garanția minimă care le poate fi oferită.”

⁴CtEDO, *Oliari și alții c. Italiei*, 21 iulie 2015, disponibil la [http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-156265&sa=X&ved=0CDUQ9QEwD2oVChMIwICr1bn2xgIVI75yCh186Qh-#{%22itemid%22:\[%22001-156265%22\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-156265&sa=X&ved=0CDUQ9QEwD2oVChMIwICr1bn2xgIVI75yCh186Qh-#{%22itemid%22:[%22001-156265%22]}).

În contextul audierilor care au avut loc în fața Marii Camere a Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cauza C-673/2016, Biroul Regional pentru Europa al **Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului** a publicat un memoriu de susținere a poziției formulate de petenții Adrian Coman, Clai Hamilton și Asociația ACCEPT.⁵ În acest document Biroul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului subliniază că „absența recunoașterii legale a relațiilor dintre persoanele de același sex și absența prohibiției legale de discriminare a acestora permite ca entități publice sau persoane private, inclusiv prestatori de servicii de sănătate sau companii de asigurări să trateze în mod nedrept pe partenerii de același sex și pe copii lor. ” Este subliniată în acest context recomandarea ca statele să ia măsuri împotriva discriminării ”prin asigurarea recunoașterii juridice pentru cuplurile de același sex și copii lor, garantând că beneficiile care sunt în mod traditional acordate cuplurilor căsătorite – inclusiv cele privind beneficiile, pensile și taxarea și moștenirea – sunt asigurate fără discriminare.”⁶ Memoriul continua arătând că „recunoașterea legală a relațiilor din cadrul unui cuplu de același sex poate lua forme diferite, de la uniuni civile și parteneriate civile la căsătorie. Statul este cel care e competent să stabilească forma de recunoaștere, dar, indiferent de forma aleasă, nu trebuie să existe diferențe de tratament între cuplurile de același sex și cuplurile de sex diferit.”

Constituția României oferă temeiurile juridice pentru a stabili un regim juridic de recunoaștere a parteneriatului civil. Astfel, legea fundamentală consacră dreptul la viață intimă, familială și privată (art.26) și dreptul la căsătorie (art.48), fără a face o diferențiere expresă între cuplurile care aleg să coabiteze în formula tradițională a căsătoriei și cele care aleg soluția alternativă a conviețuirii în parteneriat civil. Mai mult, Curtea Constituțională a României explică faptul că relația stabilă și durabilă pe care două persoane de același sex o au intră în sfera noțiunii de viață de familie și întărește faptul că aceste persoane au dreptul la protecția legală și juridică a familiei lor. În paragraful 41 al Deciziei Nr.534 din 18 iulie 2018, referitoare la excepția de

⁵United Nations, Office of the High Commissioner for Human Rights, Europe Regional Office, Same-Sex Partnership Recognition Case Reaches European Union Court disponibil la: <http://europe.ohchr.org/Documents/FinalOUTSameSexPartnershipEquality.pdf>.

⁶Report of the High Commissioner for Human Rights on discrimination and violence against individuals based on their sexual orientation and gender identity (A/HRC/29/23), May 2015 and “Living Free and Equal”, OHCHR, Geneva and New York, 2016, disponibil la: <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Discrimination/Pages/LGBTUNReports.aspx>.

neconstituționalitate a dispozițiilor art.277 alin.(2) și (4) din Codul civil, ridicată de Relu Adrian Coman, Robert Clabourn Hamilton și Asociația Accept, în Dosarul nr.17.411/302/2015, ce formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.78D/2016, Curtea menționează:

„41. În această lumină, aplicând cele dispuse de instanța europeană în interpretarea normelor europene, Curtea Constituțională constată că relația pe care o are un cuplu format din persoane de același sex intră în sfera noțiunii de „viață privată”, precum și a noțiunii de „viață de familie”, asemenea relației stabilite întrun cuplu heterosexual, fapt ce determină incidența protecției dreptului fundamental 26 la viață privată și de familie, garantat de art.7 din Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, de art.8 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și de art.26 din Constituția României. Bucurându-se de dreptul la viață privată și de familie, persoanele de același sex, care formează cupluri stabile, au dreptul de a-și exprima personalitatea în interiorul acestor relații și de a beneficia, în timp și prin mijloacele prevăzute de lege, de o recunoaștere legală și judiciară a drepturilor și îndatoririlor corespunzătoare (a se vedea, în acest sens, și hotărârea Curții Constituționale din Italia - Ordinanza n.4/2011, publicată în Gazzetta Ufficiale nr.2 din 12 ianuarie 2012).”

În plus, Constituția consacră două principii fundamentale în domeniul protecției drepturilor omului: principiul universalității drepturilor (art.15) și principiul egalității în drepturi (art.4 și art.16). Recunoașterea prin lege a parteneriatului civil constituie o confirmare a dorinței României de a înlătura orice forme de discriminare din spațiul public în funcție de starea civilă.

Principiul constituțional al egalității în drepturi este transpus în legislația românească prin Ordonanța Guvernului 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare.

În absența unui cadru legislativ care să reglementeze regimul drepturilor și obligațiilor pentru cuplurile care aleg să coabiteze sub forma parteneriatului civil, cetățenii români aflați în o astfel

de relație de parteneriat de facto sunt puși în o situație de inferioritate în raport cu cetățenii altor State Membre. Astfel, în timp ce partenerii unor cetățeni ai UE care sunt cetățeni ai unor state terțe au garantată libertatea de mișcare, împreună cu partenerii lor, conform art. 2 (1) 7 din OG 30/2006 care transpune prevederile Directivei 38/2004, partenerilor unor cetățeni români li se aplică un regim juridic diferit și aceștia pot solicita vize pentru reunificarea familială numai dacă cuplul are cel puțin un copil împreună conform art.46.15.b al OUG 194 din 2002 modificată de Legea 56/2007.

Prezentul proiect de lege urmărește stabilirea cadrului legal prin care, luându-se notă de evoluția socială și de realitatea juridică românească și europeană, se asigură soluționarea unor probleme care țin de recunoașterea, respectiv dizolvarea relației reglementate prin parteneriat civil, aspecte care țin de drepturile succesoriale, de sancționarea violenței domestice în cazul în care aceasta se manifestă în cuplu, de regimul juridic al probațiunii în perioada de coabitare, de obligația de întreținere a partenerului aflat în incapacitate, de regimul bunurilor, de recunoaștere a facilităților fiscale sau a beneficiilor sociale acordate de stat familiilor vulnerabile în baza vulnerabilității lor și nu a statutului civil. Proiectul garantează nu numai realizarea interesului individual, ci și satisfacerea interesului public prin confirmarea pe cale legală a unor construcții sociale pozitive care apar ca alternativă de facto la căsătorie și prin îmbunătățirea cadrului juridic în ceea ce privește copii născuți în afara căsătoriei, situația urmașilor comuni în cazul încetării parteneriatului civil, relațiile patrimoniale dintre parteneri, recunoașterea drepturilor și obligațiilor cuplurilor ce trăiesc în parteneriate înregistrate sau recunoscute conform legislației din alte state membre ale Uniunii Europene.

Principiile care au stat la baza prezentului proiect de lege sunt: egalitatea în fața legii, echitatea, respectarea demnității umane și a dreptului la viață privată, afirmarea principiului non-discriminării. De aceea, proiectul de lege se limitează la recunoașterea și înregistrarea parteneriatului civil și nu afectează în nici un fel conceptul tradițional al căsătoriei.

Proiectul de lege clarifică regimul unor drepturi și responsabilități în perioada parteneriatului civil astfel:

Drepturi patrimoniale:

- regimul bunurilor - prezumându-se regimul separației bunurilor;
- regimul datoriilor comune;
- regimul moștenirii legale;
- statutul asimilat relației dintre soți în materia asistenței sociale, a asigurărilor sociale, de sănătate, calculării impozitelor și taxelor, a venitului minim de incluziune.

Drepturi nepatrimoniale:

- dreptul la libera circulație și ședere, precum și dreptul de ședere permanentă pe teritoriul României a cetățenilor Uniunii Europene și ai statelor membre ale Spațiului Economic European și membrii acestora de familie – prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului 102/2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 260/2005, modificată de Ordonanța nr. 30 din 19 iulie 2006;
- perioada mai scurtă pentru obținerea cetățeniei române – art.8 din Legea 21/1991 a cetățeniei române;
- statutul asimilat soților în relațiile care au loc în justiție în baza deciziei Curții Constituționale Nr. 562 din 19 septembrie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 117 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Codul de procedură penală;
- incompatibilitățile la numirea în anumite funcții sau exercitarea anumitor activități (de ex. judecător, procuror, expert, funcționar public, conflicte de interese);
- protecția specială, inclusiv penală în cazul violenței domestice – prevederile Legii 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie;
- acordarea concediului cu plată în caz de deces sau boală gravă a celuilalt partener;
- drepturile părintești dobândite în mod automat în cazul unui copil născut în timpul relației de parteneriat în cazul cuplului heterosexual.

Recunoașterea uniunii consensuale sau a parteneriatului civil ca o realitate de fapt este confirmată de tendințele din statele europene care treptat au adoptat legislație privind coabitarea și parteneriatul înregistrat sau neînregistrat dar recunoscut de lege. Astfel, Andorra înregistrează din 2005 „cuplurile stabile” sub forma „uniunilor stabile.” În Austria, ca urmare a deciziei Curții

Europene a Drepturilor Omului în *Karner c. Austriei* (2003), cuplurile consensuale sunt recunoscute ca forme de „coabitare neînregistrate” cu drepturi egale prin Legea parteneriatelor înregistrate (Eingetragene Partnerschaftsgesetz – EPG), din 30 decembrie 2009.

Legislația belgiană prevede din 1998 „coabitarea legală/ înregistrată,” (*Loi du 23 novembre 1998 instaurant la cohabitation légale*) precum și coabitarea de fapt (neînregistrată). Legea daneză a parteneriatului înregistrat datează din 1989 fiind prima din lume și asigură cuplurilor înregistrate aceleași drepturi pe care le au și cuplurile căsătorite mai puțin dreptul la adopție. Un partener poate totuși adopta copilul celuilalt partener (Act no.372 of 7 June 1989).

Legea finlandeză (2001) a parteneriatului înregistrat (Act 950/2001) asigură drepturi și obligații similare cu cele care rezultă din căsătorie. Custodia comună este permisă prin lege și legea prevede în mod expres și posibilitatea naturalizării pentru cetățenii străini care intră în o relație de parteneriat în baza acestei legi. Legea finlandeză recunoaște și parteneriatul neînregistrat. Dacă parteneriatul neînregistrat a durat mai puțin de cinci ani și dacă partenerii nu au un copil comun, eventualele conflicte privind proprietatea partenerilor se soluționează în baza prevederilor legale generale. În cazul în care parteneriatul neînregistrat a durat mai mult de cinci ani, sau dacă partenerii au împreună un copil, se aplică „Legea privind desfacerea gospodăriei partenerilor coabitanți” din 1 aprilie 2011.

Legea elvețiană privind parteneriatul înregistrat din 2004 garantează drepturi egale în privința regimului pensiilor, taxelor și asigurărilor. Legea franceză prevede atât parteneriatul neînregistrat (concubinajul) cât și parteneriatul înregistrat sub forma pactului civil de solidaritate (PACS), 15.11.99, Loi No.99-944) care completează Codul civil, Titlul XII: „Despre pactul civil de solidaritate și despre concubinaj.” Legea permite taxarea comună și acordă o serie de drepturi și facilități, inclusiv fiscale, pentru cupluri după trei ani de la înregistrarea pactului de solidaritate civilă la instanța civilă. Articolul 515-8 al Codului Civil definește concubinajul ca „o uniune de fapt, caracterizată prin trai comun cu caracter de stabilitate și continuitate, între două persoane, de sexe diferite sau de același sex, care trăiesc în cuplu.”

Legea germană pentru parteneriat pe viață din 2001 (Eingetragene Lebenspartnerschaftsgesetz) permite posibilitatea ca partenerii de același sex să își schimbe numele de familie, să fie scutiți de taxe pentru succesiune ca și cuplurile căsătorite, să aibă custodie comună și să poată adopta copii celuilalt partener.⁷ Legea permite eligibilitatea pentru anumite facilități financiare și de asistență socială, inclusiv pensia de urmaș pentru partenerul supraviețuitor, drepturi similare în cazul închirierilor imobiliare, concesiilor privind emigrarea pentru partenerul străin, obligația de întreținere.

Ca urmare a hotărârii Curții de la Strasbourg în 2013 în cauza *Valianatos și alții c. Greciei*, în 2015 Grecia a adoptat Legea 4356/2015 care extinde dreptul de a încheia un parteneriat civil și în cazul cuplurilor de același sex.

La 21 iulie 2015, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Oliari și alții c. Italiei*, a decis că Italia a încălcat Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin nerecunoașterea dreptului de a-și întemeia o familie pentru cuplurile de același sex. În anul următor, Italia a adoptat o lege privind parteneriatul civil pentru persoane de același sex.

Legea parteneriatului înregistrat din Islanda (1996) stabilește drepturi, facilități și obligații identice ca și în cazul căsătoriei. Custodia comună este permisă precum și adoptarea copilului celuilalt partener. În 2004 Parlamentul irlandez a adoptat legea parteneriatului civil (Civil Partnership Act, 2004) care recunoaște relația conjugală în care intră în mod liber două persoane care locuiesc împreună.

Legea luxemburgheză a parteneriatului înregistrat (4946-12 Mai 2004) asigură aceleași drepturi, facilități de asistență socială și fiscale ca și cuplurilor căsătorite, cuplurilor care se înregistrează în fața ofițerului stării civile.

În Marea Britanie parteneriatul înregistrat a fost adoptat în 2004 și a intrat în vigoare din 2005 și garantează partenerilor drepturi și responsabilități identice cu cele care decurg din căsătorie.⁸ În

⁷Lege disponibilă la <http://bundesrecht.juris.de/bundesrecht/lpart/gesamt.pdf>.

⁸Civil Partnership Act este disponibil la <http://www.legislation.hmsso.gov.uk/acts/acts2004/20040033.htm>

conformitate cu dreptul comun, este recunoscută și creează efecte juridice și coabitarea neînregistrată, în special în ceea ce privește daunele rezultate din accidente, relațiile imobiliare, migrarea, sănătatea.

Olanda recunoaște prin lege coabitarea neînregistrată din 1979 iar parteneriatul înregistrat din 1999. Toate drepturile și obligațiile recunoscute cuplurilor căsătorite sunt recunoscute și cuplurilor înregistrate. Similar, legislația norvegiană consfințește parteneriatul înregistrat din 1993 (*Lov om registrert partnerskap*, 1993-04-30 no.40) care asigură cuplurilor înregistrate totalitatea drepturilor, facilităților și responsabilităților impozabile cuplurilor căsătorite.

Legea portugheză din 2001 (*Leis de Uniones de Facto e de Economia Comun*) asigură cuplurilor care trăiesc împreună cel puțin doi ani, drepturi similare celor ale cuplurilor căsătorite în ceea ce privește regimul de proprietate, închiriere imobiliară, beneficiile de lucru, facilitățile fiscale etc.

Suedia recunoaște atât coabitarea neînregistrată (1988) cât și parteneriatul înregistrat (Act 1994: 117, Decree 1994: 1431) care asigură totalitatea drepturilor și beneficiilor, inclusiv dreptul la adopție pentru cuplurile înregistrate în conformitate cu legea.

În fostul spațiu comunist, din 2003, Croația recunoaște “coabitabilitatea neînregistrată” care asigură cuplurilor care au o vechime dovedită de mai mult de trei ani, drepturi egale în ceea ce privește regimul succesiunilor și al suportului financiar din partea statului (Law on same sex civil union, no. 01-081-03-2597/2, 14 iulie 2003). Din 2014 o lege a parteneriatului civil înregistrat a fost adoptată însă este aplicabilă exclusiv cuplurilor de același sex asigurând aceleași drepturi pe care le au cuplurile căsătorite în ceea ce privește moștenirea, obligațiile fiscale, sistemul de ajutor social, asigurările obligatorii de sănătate și sistemul de sănătate, raporturile de muncă și accesul la bunurile și serviciile publice.

În 2016 Estonia a adoptat o lege privind parteneriatul civil care se aplică atât cuplurilor heterosexuale, cât și cuplurilor cu persoane de același sex.

Legea pentru parteneriatul înregistrat a intrat în vigoare în Republica Cehă la 15 martie 2006 și include prevederi legate de obligația comună de susținere și întreținere, dreptul la succesiune, dreptul de preluare a contractului de închiriere a imobilului închiriat de partener, taxarea comună, posibilitatea de a contracta un avocat în numele partenerului în cazul în care acesta este implicat în un litigiu, dreptul de a refuza depunerea unei mărturii care ar fi defavorabilă partenerului în cazul în care acesta este urmărit penal, dreptul de a avea menționat statutul de membru al unui parteneriat înregistrat în actele de identitate.

Codul Civil maghiar a fost modificat în 1996 pentru a include recunoașterea coabitării neînregistrate, numită și căsătorie de drept comun. Nu există obligația înregistrării cuplului care alege să coabiteze dar pentru a obține accesul la drepturile și beneficiile prevăzute de lege, cele două persoane trebuie să aplice la departamentul de relații sociale al autorității locale respective. Cei doi parteneri din cadrul parteneriatului neînregistrat vor dobândi dreptul de proprietate comună asupra bunurilor dobândite în timpul conviețuirii proporțional cu contribuția lor. În cazul în care nu se poate determina proporția contribuției partenerilor, aceasta se va considera egală. Legea XXIX din 2009 privind parteneriatele înregistrate vizează exclusiv cuplurile de același sex. Parteneriatele înregistrate au, în cea mai mare parte, același regim juridic cu căsătoria, principalele diferențe fiind: vârsta minimă pentru a încheia un parteneriat este de 18 ani, partenerii înregistrați nu pot adopta copii și nu au acces la procedurile de reproducere asistată.

Slovenia a adoptat în 2005 legea privind parteneriatul care acoperă relațiile de proprietate, obligația de întreținere a partenerului și drepturi succesoriale. Legea adoptată în 2016 reglementează înregistrarea parteneriatului civil între persoanele de același sex și prevede că partenerii au dreptul la întreținere reciprocă, la regim de proprietate în comun, la dreptul de succesiune asupra bunurilor deținute în comun cu partenerul decedat sau la succesiune în cote egale cu copii persoanei decedate, precum și la informații cu privire la starea de sănătate a partenerului bolnav și la vizita în cadrul unităților spitalicești.

Această lege deschide calea pentru recunoașterea formei de coabitare alternative căsătoriei: parteneriatul civil. Propunerea legislativă stabilește condițiile de recunoaștere a parteneriatului

civil prin încheierea acestuia în fața ofițerului de stare civilă în condițiile îndeplinirii condițiilor stabilite de lege. Legea prevede și condițiile de încetare a parteneriatului civil, precum și drepturile și obligațiile care decurg din încheierea acesteia.

Prezenta inițiativă legislativă nu implică alocarea de resurse suplimentare de la bugetul de stat deoarece taxele de înregistrare a parteneriatului civil, precum și taxele de notificare a încetării parteneriatului civil, vor acoperi cheltuielile de personal și administrative care decurg din aplicarea prezentei legi. În schimb, este important impactul social al adoptării unor prevederi clare care asigură cadrul legal de protecție și exercitare a dreptului la viață de familie pentru toate cuplurile care aleg să conviețuiască sub forma parteneriatului civil.

Aida Alexandra Petru
Petre Florin Morosanu PSD

PTIL Auphin
